

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 115/2018-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojmíra Mamojku prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Martinou Chorváthovou, A. Kmeť'a 28, Martin, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Em 1/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Em 1/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Martin prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Em 1/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 600 € (slovom šesťsto eur), ktoré je Okresný súd Martin povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Martin je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Martiny Chorváthovej, A. Kmeťa 28, Martin, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 115/2018-11 z 20. marca 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Em 1/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom, v ktorom je ako otec maloletého dieťaťa v procesnej pozícii oprávneného „o výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom“, dochádza k zbytočným priet'ahom. Poukázal na to, že predmetné konanie sa začalo na jeho návrh z 24. novembra 2015 a ide

o konanie o výkon rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 12 P 315/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 CoP 31/2015. Sťažovateľ vytkol, že napadnuté konanie trvá už viac ako dva roky a okresný súd doteraz neurobil žiadne účinné opatrenie smerujúce k výkonu rozhodnutia.

3. Sťažovateľ poukázal na úkony vykonané v napadnutom konaní:

„- *Návrh na výkon rozhodnutia 24.11.2015*

- *Výzva Okresného súdu Martin matke mal. dieťaťa zo dňa 27.11.2015*

- *Vyjadrenie matky mal. dieťaťa k výzve Okresného súdu Martin zo dňa 07.01.2016*

- *Oznámenie otca o priebehu stretnutí zo dňa 28.01.2016*

- *Vyjadrenie matky mal. dieťaťa k podaniu otca vo veci zo dňa 07.03.2016*

- *Vyjadrenie otca mal. dieťaťa k podaniu matky zo dňa 14.03.2016*

- *Sťažnosť otca mal. dieťaťa voči nekonaniu súdu zo dňa 22.03.2016*

- *Odpoveď na sťažnosť otca mal. dieťaťa zo dňa 13.04.2016*

- *Žiadosť otca mal. dieťaťa o uskutočnenie výkonu rozhodnutia zo dňa 15.06.2016*

- *Oznámenie otca mal. dieťaťa o priebehu stretnutí zo dňa 02.08.2016*

- *Pojednávanie vo veci 05.10.2016 - bez prejednania veci samej*

- *Uznesenie Okresného súdu Martin zo dňa 12.10.2016 o ustanovení tlmočníka*

- *Žiadosť otca ml. dieťaťa o uskutočnenie výkonu rozhodnutia zo dňa 24.11.2016*

- *Pojednávanie zo dňa 30.01.2016 - zrušené z dôvodu PN sudcu*

- *Opätovná žiadosť otca mal. dieťaťa o uskutočnenie výkonu rozhodnutia*

- *Pojednávanie 21.06.2017*

- *Uznesenie Okresného súdu Martin zo dňa 03.08.2017*

- *Opätovná žiadosť otca mal. dieťaťa o uskutočnenie výkonu rozhodnutia zo dňa 28.09.2017“*

4. Sťažovateľ k uvedenému prehľadu úkonov konštatoval:

„... v konaní sa viackrát niekoľko mesiacov nič nedialo. V čase od 14.03.2016 do 05.10.2016 teda takmer 6 mesiacov bol Okresný súd Martin vo veci úplne nečinný a napriek sťažnosti otca mal. dieťaťa zo dňa 22.03.2016 na prieskumy v konaní nedošlo k náprave a pojednávanie bolo vytýčené až 05.10.2016. I toto vytýčené pojednávanie sa ale

neuskutočnilo, nakoľko Okresný súd Martin nerozhodol o pribratí tlmočníka do konania, hoci vedel, že otec mal. dieťaťa je cudzím štátnym príslušníkom a nerozumie slovenskému jazyku. Následne sa vo veci nekonalo osem mesiacov, nakoľko po ustanovení tlmočníka uznesením zo dňa 12.10.2016 pojednávanie bolo vytýčené až na 21.06.2016. Po viac ako mesiaci bolo otcovi mal. dieťaťa doručené uznesenie Okresného súdu Martin, ktorým bolo účastníkom uložené podrobiť sa psychologickému poradenstvu v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Žiline. Zároveň súd uložil Centru pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Žiline predložiť súdu správu o priebehu psychologického poradenstva. Psychologické poradenstvo sa dnešného dňa neuskutočnilo, takže správa nebola do dnešného dňa doručená. Teda po doručení posledného uznesenia súdu sa v konaní nekoná už päť a pol mesiaca.“

5. Sťažovateľ zdôraznil, že ide o konanie týkajúce sa maloletého dieťaťa a okresný súd „napriek výzve na urýchlený postup vôbec nekonal, a do dnešného dňa neuskutočnil žiadne opatrenie, ktorým by sa pokúsil o nápravu vzniknutého stavu, kedy sa stretnutia s mal. dieťaťom vôbec neuskutočňujú“. Tiež vytkol, že už viackrát v konaní žiadal, aby okresný súd „pristúpil k opatreniam, ktoré mu pri výkone rozhodnutia umožňuje CMP, ale Okresný súd na tieto žiadosti nijako nereagoval“.

6. Pokiaľ ide o zložitosť predmetnej veci, sťažovateľ uviedol, že „rozhodovanie o výkone rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu nemožno považovať za zložitý prípad“. Tiež konštatoval, že „poskytol súdu dostatočnú súčinnosť, aby tento mohol vo veci konať, nijakým spôsobom svojím konaním nespôsoboval prieťahy v konaní“. V súvislosti s prieťahmi podal aj sťažnosť predsedníčke okresného súdu, avšak napriek tomu nedošlo k náprave.

7. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v napadnutom konaní porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov a zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, ako aj náhradu trov konania.

8. Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr 312/18 z 13. apríla 2018 doručeným ústavnému súdu 19. apríla 2018 vyjadrila k sťažnosti predsedníčka okresného súdu, v ktorom uviedla aj vyjadrenie zákonného sudcu. Vo vyjadrení bol uvedený aj chronologický prehľad jednotlivých úkonov okresného súdu.

9. Zákonný sudca sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že súd neuskutočnil žiadne opatrenia, a podľa jeho názoru tvrdenia otca o vykonaných úkonoch sú neúplné. Poukázal na nasledujúce skutočnosti:

„Pred samotným nariadením výkonu rozhodnutia bol súd povinný v súlade s vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z. zisťovať existenciu ospravedlniteľných dôvodov. Keďže zo správy psychologičky som dospel k záveru, že tieto dôvody existujú, bolo potrebné zistiť, či tieto dôvody možno odstrániť.

Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením sťažovateľa o tom, že konanie o výkon rozhodnutia nemožno považovať sa zložitý prípad. Jedná sa o výkon rozhodnutia o úprave styku s mal. dieťaťom, ktoré je vo veku 8 rokov. V týchto konaniach je potrebné postupovať so zreteľom na vek a psychický stav mal. dieťaťa. Autoritatívnym vykonaním rozhodnutia tak, ako to opakovane navrhuje sťažovateľ by mohol byť negatívnym spôsobom ovplyvnený psychický stav mal. dieťaťa, na čom by sťažovateľovi ako rodičovi malo v prvom rade záležať najviac.

Rovnako tvrdenie otca o nezabezpečení tlmočníka považujem za čisto účelové. Návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podal otec sám vo vlastnom mene, nie prostredníctvom právneho zástupcu. Nepožiadaval o zabezpečenie tlmočníka. Všetky listiny zaslané otcom sú vyhotovené v slovenskom jazyku (čl. 35, 49, 56). Preto súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že otec neovláda slovenský jazyk. Navyše aj do doby, keď si otec zvolil právnu zástupkyňu, súd konal s otcom výlučne v slovenskom jazyku (čl. 13, 17, 41) bez toho, aby otec žiadal o preklad listín a ustanovenie tlmočníka. Skutočnosť, že otec je cudzím štátnym príslušníkom samo o sebe nie je dôvodom na pribratie tlmočníka. Zmarenie súdneho pojednávania dňa 05.10.2016 tak nemožno pričítať súdu.

Som toho názoru, že dôvody, ktoré spôsobili neprimeranú dĺžku konania, sú objektívneho charakteru. V konaní boli zistené ospravedlniteľné dôvody (psychický stav

mal. dieťaťa), ktoré sú dôvodom na odklad, prípadne zastavenie konania. Aj napriek tomu súd vyvinul úsilie, ktoré by tieto dôvody odstránili a nariadil psychologické poradenstvo. Mám za to, že úkony boli vykonávané riadne a v primeraných lehotách zohľadňujúc špecifiká prejednávanej veci, a to aj napriek mojej dlhodobej PN ako aj personálnej poddimenzovanosti Okresného súdu Martin, čo má za následok zvýšenú pracovnú záťaženosť.“

10. Predsedníčka okresného súdu takisto poukázala na dlhodobú značnú pracovnú vyťaženosť sudcov okresného súdu, v dôsledku čoho *„nie sú schopní konať všetky potrebné úkony urýchlene tak, ako by to zodpovedalo potrebám každého jednotlivého konania a najmä záujmom účastníkov na čo možnom najrýchlejšom rozhodnutí vo veci“*. Tiež zdôraznila, že v súčasnosti z 18 sudcov je vo výkone iba 13 sudcov.

11. Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení vyslovila súhlas s upustením od pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. K vyjadreniu okresného súdu zaujala na základe výzvy ústavného súdu stanovisko aj právna zástupkyňa sťažovateľa. Vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 9. mája 2018 uviedla, že úkony ako lustrácia spisu, doručovanie vyjadrení, pokyn na pripojenie spisov a nariadenie termínu pojednávania nie sú úkonmi vo veci samej. Z chronologického prehľadu jednotlivých úkonov je tak zrejmé, že od 7. januára 2016 do 5. októbra 2016 okresný súd neurobil žiadny úkon vo veci samej, keď mu boli iba doručované vyjadrenia a oznámenia, pripojil si spisy a nariadil pojednávanie. Právna zástupkyňa sťažovateľa ďalej vytkla, že po ustanovení tlmočníka bol vo veci vykonaný ďalší úkon – pojednávanie až po ôsmich mesiacoch a pokus o psychologické poradenstvo sa uskutočnil až po ďalších ôsmich mesiacoch. Od 2. marca 2018, keď bola súdu oznámená neúspešnosť psychologického poradenstva, okresný súd vo veci nevykonal žiadne opatrenia, hoci matka odignorovala nariadenie súdu a psychologické poradenstvo zmarila.

13. Čo sa týka zmareného pojednávania 5. októbra 2016, keďže vo veci nebol ustanovený tlmočník, právna zástupkyňa sťažovateľa uviedla, že okresný súd si pripájal

spisy, v ktorých bol účastníkom konania aj sťažovateľ a ktoré nie sú právoplatne skončené, pričom z týchto spisov bolo zrejmé, že sťažovateľ ako otec maloletej má v predmetných konaniach tlmočníka. Preto podľa nej okresný súd mal konať a pred nariadením pojednávania sťažovateľovi ustanoviť tlmočníka.

14. V závere stanoviska právna zástupkyňa na základe žiadosti sťažovateľa upravila petit sťažnosti vo výške primeraného finančného zadosťučinenia na 10 000 € z pôvodne žiadaných 5 000,- €.

15. Právna zástupkyňa sťažovateľa tiež vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

17. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

21. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

22. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 12 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb, ďalej z § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinného do 30. júna 2016).

23. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

24. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Pokiaľ ide o prvé kritérium „zložitost' veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu, ako aj právnu povahu (charakter) veci, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie o výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom nemožno hodnotiť ako konanie po skutkovej alebo právnej stránke zložitú (m. m. III. ÚS 188/05).

25. Napadnuté konanie má priamo vplyv na kvalitu života maloletej, preto ústavný súd je toho názoru, že takéto konania si vyžadujú mimoriadnu starostlivosť a pozornosť súdu, ktorá by mala viesť k efektívnemu a rýchlemu postupu v konaní. Tento názor je premietnutý do požiadavky vyplývajúcej z § 176 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016, v zmysle ktorého, ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania. Napadnuté konanie sa začalo 25. novembra 2015, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

26. Ústavný súd ďalej pri hodnotení okolností tohto prípadu a predovšetkým pri posudzovaní dĺžky konania zhodne s ESLP (napr. H. v. United Kingdom z 8. 7. 1987) prihliadol aj na povahu konania dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletého dieťaťa

a jeho osobného statusu, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou (m. m. II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02). Povaha tohto konania preto podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom z toho hľadiska, či v ňom došlo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou k zbytočným priet'ahom (m. m. I. ÚS 419/2015).

27. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľ neprispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania.

28. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v doterajšom priebehu konania a zistil, že v období od 14. marca 2016 do 5. októbra 2016, keď sa konalo pojednávanie, teda dlhom vyše 6 a pol mesiaca, okresný súd dal iba pokyn na pripojenie súvisiacich spisov (9. júna 2016), nariadil termín pojednávania (29. júla 2016) a požiadal kolízneho opatrovníka o preverenie dôvodov nepodrobenia sa rozhodnutiu (12. augusta 2016). Od ustanovenia tlmočníka s'ťažovateľovi 12. októbra 2016 do konania pojednávania 21. júna 2017 uplynulo vyše 8 mesiacov, keď okresný súd iba nariadil pojednávanie, ktoré bolo následne zrušené pre práceneschopnosť sudcu, a dvakrát žiadal o podanie správy od psychologičky maloletej. Od právoplatnosti uznesenia o uložení povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu, ktorá nastala 31. augusta 2017, do uskutočnenia pokusu o psychologické poradenstvo 2. marca 2018 uplynulo 6 mesiacov. V uvedenom období okresný súd uskutočnil výzvu Centru pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) na podanie správy (6. októbra 2017) a urgenciu (5. decembra 2017). Na výzvu centrum reagovalo mailom z 19. októbra 2017, z ktorého vyplýva, že poradenstvo zatiaľ nebolo vykonané a v krátkom čase sa uskutoční zmena. Následne sa nič nedialo a okresný súd urgoval centrum až 5. decembra 2017. Termín poradenstva bol nakoniec centrom stanovený na 7. február 2018, aj ten bol však zrušený a pokus o poradenstvo sa uskutočnil až 2. marca 2018. Z uvedených skutočností vyplýva nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť okresného súdu.

29. Ústavný súd konštatuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

30. Ústavný súd zdôrazňuje už uvedené, že konanie s takýmto predmetom si vyžaduje promptný postup okresného súdu. S ohľadom na túto skutočnosť a fakt, že konanie v čase vydania uznesenia o odklade výkonu rozhodnutia (ktoré zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť) prebiehalo pred okresným súdom takmer dva a pol roka, ako aj už popísanú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu, ide o dostatočné dôvody na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

31. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o personálnej poddimenzovanosti okresného súdu a dlhodobej značnej pracovnej vyťažnosti konajúcich sudcov, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezavávajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

32. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Em 1/2015 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, mu prikázal, aby v konaní vedenom

pod sp. zn. 16 Em 1/2015 konal bez zbytočných prietáhov. Okresný súd je povinný postupovať podľa § 370 a nasl. CMP.

III.

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

36. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

37. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo následne upravil na 10 000 €. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil závažnosťou veci, keďže ide o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu.

38. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

39. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

40. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť a neefektívnu činnosť, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 600 € pre sťažovateľa za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

41. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila trovy konania, ktoré vyčíslila v celkovej sume 325,42 €.

42. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou pozostávajúce z odmeny advokátky, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

43. Sťažovateľom uplatnená suma trov konania neprevyšuje sumu vypočítanú ústavným súdom, preto ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v požadovanej sume.

44. Právna zástupkyňa sťažovateľa si v stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 9. mája 2018 uplatnila trovy konania aj za tento úkon právnej služby vo výške 153,50 € vrátane režijného paušálu 9,21 €. Ústavný súd náhradu trov konania za uvedený úkon nepriznal, keďže v stanovisku sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo právne

hodnotenia, ktoré by boli spôsobilé podstatne ovplyvniť konečný úsudok ústavného súdu o predmete konania.

45. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

46. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2018